

31.3.2008

12/061/07

Maa- ja metsätalousministeriö

Viite: lausuntopyyntönnö 32567, MMM001:00/2007 21.2.2008

Asia: lausunto INSPIRE-työryhmän loppuraportista

Ilmatieteen laitos on perehtynyt INPSPIRE-työryhmän loppuraporttiin ja toteaa seuraavaa:

Yleistä

Työryhmän loppuraportti käsittelee INSPIRE-direktiiviä kattavasti ja ottaa hyvin huomioon seikat, jotka koskevat direktiivin soveltamista Suomessa. Direktiivin toimeenpano koskee käytännössä kaikkea Ilmatieteen laitoksen (IL) mittaustoimintaa ja siksi sen soveltaminen vaikuttaa koko laitoksen toiminnan kehittämiseen. IL:n tuottama sää- ja ilmanlaatu-tieto ovat jo nykyisellään sekä julkisen että yksityisen sektorin saatavilla tietyin ehdoin, joihin sisältyy mm. tietojen maksullisuus tietyiltä osin. IL:n laitoksen kaikille avoimet Internet-palvelut ovat laajat ja laitoksen sivujen käyttäjämäärät ovat kansallisella tasolla eniten katsottujen sivujen joukossa.

IL:n aineistoissa noudatetaan kansainvälisesti sovittuja standardeja, joita ylläpidetään ja kehitetään Maailman ilmatieteen järjestön (WMO) toimesta, ja joita kaikki sen jäsenmaat noudattavat. Ilmatieteen laitoksen paikkatietoaineistot liittyvät direktiivin liitteeseen III, kohtiin 7 (Ilmanlaatuportaali) ja kohtiin 13 (Ilmakehän tila) ja 14 (Ilmaston maantieteelliset ominaispiirteet). Erityisesti kohtiin 13 ja 14 liittyvä tiedon määrä on erittäin laaja ja tarvitaan tarkempi määrittely, joka sisältää sekä tietojen rajauksen että paikallisen ja ajallisen resoluution määrittämisen, ja vielä tietojen päivitystiheyden määrittämisen. Näitä ei ole vielä määritetty yksityiskohtaisesti, mutta komissio on perustamassa tämän kevään aikana erityistä työryhmää, jonka tehtävänä on ko. kohtien spesifiointi. Komissio on asettanut liitteen III metadata-tietojen toimeenpanolle aikaa vuoteen 2013 ja aineistojen tulisi olla käytettävissä 2012 - 2014 alkaen (kuva 3, s.8).

Ilmatieteen laitos toteaa, että sen osalta esitettyä aikataulua ei tulisi kiirehtiä, koska IL:n hallinnoima tietomäärä on hyvin laaja, ja sitä koskevat rajaukset, standardointi, katselupalvelut, maksullisuus ja lisensointi ovat vielä hallinnollisesti päättämättä. On myös mahdollista, että osa direktiivin edellyttämistä toimenpiteistä toteutetaan keskitetysti esim. eurooppalaisten yhteistyöjärjestöjen kautta.

Kommentteja

Seuraavassa esitetään kommentteja muutamiin yksityiskohtiin:

Ilmatieteen laitos tukee pääosin työryhmän ehdotuksia ja kuvan 10 (s. 67) mukaista keskitettyä ratkaisua. Erityisesti meteorologisen tiedon osalta tavoitetilan yksityiskohtainen arviointi on vielä ennenaikaista ja sen täsmentäminen tarpeen INSPIREN liitteen III sisällön selkiytyessä. (ref 8.1. viim kpl, sivu 68).

8.2.1. Lisätoimenpiteet, 3.kpl (s.68) ja viimeinen kpl (s.69)

IL pitää tärkeänä, että laitoksen edustaja voi osallistua yhteistä toimintamallia valmistelevaan hankkeeseen. IL:n osalta direktiivin täytäntöönpano voisi ensimmäisessä vaiheessa koskea ilmastotietoa.

Konserniohjauksen rooli (s. 69)

IL pitää perusteltuna esitetyn konserniohjauksen toteuttamista.

8.2.2 Perustason toimenpiteet (s. 69)

Ilmatieteen laitos tukee Maanmittauslaitoksen nimeämistä vastuuorganisaatioksi ja pitää sille esitettyjä tehtäviä perusteltuina. Direktiivin sisältämä monitorointi ja raportointitehtävä on hyvä keskittää yhdelle organisaatiolle.

Lisätoimenpiteet (s. 70)

Kansallinen paikkatietoportaali tulisi perustaa vastuuorganisaation yhteyteen.

Konserniohjauksen rooli (s. 70 - 71 ja s. 72)

Konserniohjauksen rooli organisaatio ja tehtävät on esitetty yleisellä tasolla, niitä tulisi jatkossa tarkentaa.

8.2.3 Perustason toimenpiteet, 2. kpl (s. 70)

IL on uudistamassa omaa tietopolitiikkaansa, mutta on riippuvainen datan ja tuotteiden myynnistä syntyvästä tulosta. IL on samaa mieltä siitä, että julkisten tietojen maksu- ja luovutusperiaatteita tulisi valmistella laajempaa kokonaisuutena VM:n johdolla.

8.2.4 Hallinto

Perustason toimenpiteet (s. 71)

MMM osallistui INSPIREN laatimiseen ja siksi on luonnollista, että se osallistuu komitologiatyöhön. Paikkatietoneuvottelukuntaan (PATINE) olisi perusteltua nimetä IL:n edustaja.

Lisätoimenpiteet (s. 71)

PATINEn tekniseen asiantuntijaryhmään tulisi jatkossakin nimetä IL:n edustaja.

8.2.6 Rahoitus (s. 73)

IL tukee julkisen talousarviorahoituksen kohdentamista INSPIREN toimeenpanoon liittyvien lisätehtävien kustannusten kattamiseen. Irrotusmaksut eivät ole realistinen peruste IL:ssa, jonka tietopaikka-aineistot ovat erityisen laajat ja vaativat jatkuvaa ylläpitoa mm reaaliaikaisuutensa vuoksi.

8.3.1 Kustannukset

Direktiivin toimeenpanosta aiheutuvia kustannuksia on IL:n osalta vaikea arvioida tässä vaiheessa, kun toteuttamisessa on vielä useita avoimia kohtia (aineiston laajuus, laatukontrolli, päivitystiheys ym).

8.3.2 Hyödyt (s. 73 - 74)

IL näkee INSPIREN toteuttamisen haastavana mutta hyödyllisenä toimenpiteenä. INSPIRE tulee herättämään uusia kysymyksiä ja lisäämään poikkitieteellistä tutkimusta samoin kuin tarvetta kehittää uusia koko yhteisöä hyödyttäviä palveluita!

Mikko Alestalo
Johtaja

Marko Viljanen
Hallintojohtaja

Tiedoksi: Liikenne- ja viestintäministeriö